Van: Anton Hennink [redacted]
Verzonden: dinsdag 1 oktober 2024 12:31
Aan: Griffie Nijmegen <griffie@nijmegen.nl>
CC: Marijn van Klingeren [redacted]
Onderwerp: Brief inspraakavond - leerlingenaantallen Driemaster en omgeving zullen stijgen

Geachte griffie,

Zoals gisteren telefonisch besproken, zou u deze mail inclusief bijlage kunnen doorsturen naar de raadsleden? We hadden graag ingesproken op de politieke avond, maar aangezien de eerstvolgende inspraak pas over 2 of misschien zelfs 4 weken is, sturen we onze inspraaktekst per mail in.

In de inspraaktekst bespreken we dat de prognose is dat het aantal leerlingen op de scholen in en rondom het centrum in de komende jaren op zal lopen en dat de Driemaster nodig zal zijn om te kunnen voldoen aan de afspraak tussen de gemeente Nijmegen en scholenstichtingen dat kinderen in het primair onderwijs zo veel mogelijk naar een school in de buurt moeten kunnen.

Daarnaast kaarten we aan dat het onderzoek waarop de sluiting van de Driemaster is gebaseerd niet correct is uitgevoerd: zo heeft het oude data gebruikt, terwijl nieuwe data al beschikbaar was, en is het onvolledig, waardoor verkeerde conclusies getrokken worden.

Ons inziens is het belangrijk voor de raadsleden, de wethouder, de wijk Bottendaal en alle (toekomstige) ouders in de binnenstad en de wijken daaromheen dat goed wordt gekeken naar de situatie van basisschool de Driemaster. Daarnaast is het ons inziens urgent, omdat het formele MR proces al loopt en de juiste discussie plaats moet vinden voordat overgegaan wordt tot een definitief besluit. Daarom nogmaals hartelijk dank voor het doorsturen en het onder de aandacht brengen van deze mail bij de raadsleden.

Met vriendelijke groet,

Marijn van Klingelen en Anton Hennink

Onderwerp: leerlingenaantallen Driemaster en omgeving zullen stijgen
Datum: 1 Okt 2024
Insprekers: Marijn van Klingelen en Anton Hennink namens ouders van basisschool de Driemaster in Nijmegen

DEEL 1:

Dank dat we wederom van uw tijd gebruik mogen maken. Twee weken geleden zaten we hier als groep en deden we een beroep op u om het proces rondom de schoolsluiting van basisschool de Driemaster nader onder de loep te nemen. We gaven aan dat wij verwachtten dat de schoolsluiting op onterechte aannames gebaseerd was. Dat werd ook bevestigd toen we afgelopen vrijdag een samenvatting van het onderzoek kregen te zien. Het viel bijv op dat er oude prognosecijfers gebruikt zijn in het rapport. We zijn inmiddels in samenwerking met sociologen werkzaam aan de Radboud Universiteit Nijmegen in de cijfers gedoken. Vandaag presenteren we onze bevindingen aan u.

Tijdens de aankondiging van de voorgenomen sluiting van de Driemaster werd ons verteld dat er in Nijmegen-Oost maar liefst 740 plekken vrij zijn. En ondanks dat wij vinden dat het sluiten van de Driemaster geen verstandig idee is, begrepen we natuurlijk ook dat de gemeente en de scholenstichting wel actie moeten ondernemen als er zoveel leegstand is. Maar de situatie blijkt geheel anders te zijn.

In de afgelopen weken hebben we met de directeuren van vele omliggende scholen in Nijmegen Oost gesproken. Op een enkeling na vertellen ze ons hetzelfde verhaal. Sorry meneer, sorry mevrouw, maar wij hebben eigenlijk geen plek. Misschien 1 of 2 vrije plekken in een paar klassen, maar daar blijft het wel bij.

Als ouders van de Driemaster begonnen we ons steeds meer zorgen te maken over waar alle kinderen dan terecht gaan komen. Toen de bestuurder Karin Albers op de laatste ouderavond ook nog tegen een ouder zei dat ze niet kon garanderen dat broertjes en zusjes naar dezelfde school kunnen, stonden onze nekharen echt recht overeind.

We gingen op onderzoek uit. Op DUO zijn naast actuele leerlingenaantallen ook historische gegevens en prognoses te zien. Vergelijkbare informatie is te vinden in het scenariomodel van de PO-raad. Deze twee bronnen worden standaard geraadpleegd door scholen en overheden om besluiten op te nemen en deze recente data gebruiken wij, in tegenstelling tot het schoolbestuur, hier ook.

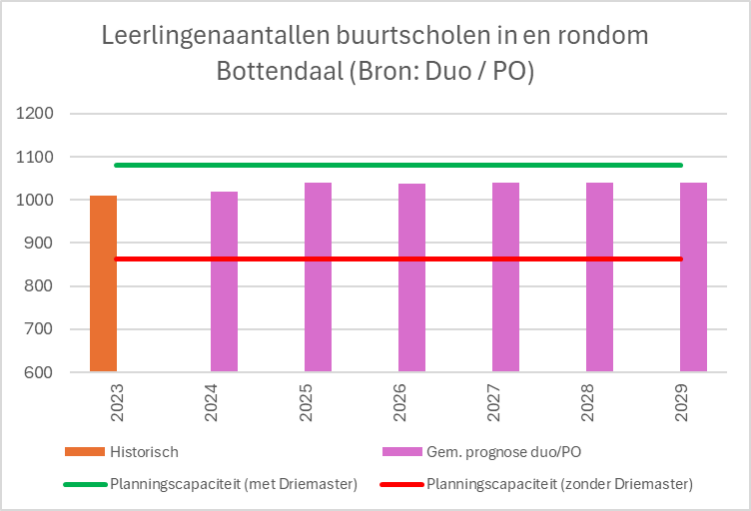
Allereerst hebben we gekeken of de bewering over Nijmegen-Oost klopt. In dit gebied zitten naast de Driemaster 7 scholen met ongeveer 2000 kinderen. Er zitten gemiddeld 27 kinderen in de klas. Het beeld dat de schooldirecteuren ons schetsten, blijkt dus te kloppen. De meeste klassen in Oost zitten dus gewoon vol. Verdeeld over alle scholen en alle klassen in Nijmegen-Oost komen we tot circa 100 lege plekken.

Maar eigenlijk is Nijmegen Oost helemaal niet het juiste gebied om naar te kijken als je een beslissing wilt maken over de Driemaster. Maar wat is dan wel het juiste gebied?

In de evaluatie uit 2023 over de decentralisatie van onderwijs wordt geschreven “Uitgangspunt moet zijn dat kinderen van het primair onderwijs zoveel mogelijk in de buurt naar school kunnen gaan.” Vanuit dat oogpunt hebben wij de buurtbasisscholen in de omgeving van Bottendaal in kaart gebracht. Naast de Driemaster zijn dit de Wieken, Petrus Canisius, het Montesori en Kleurrijk.

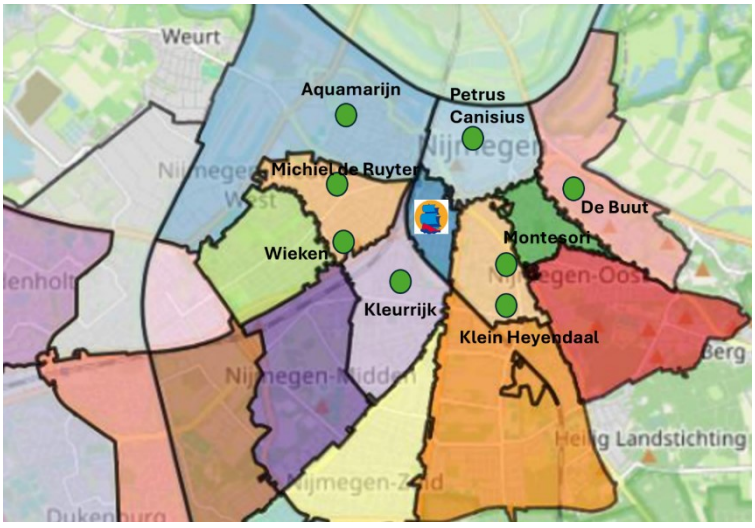
In grafiek 1 zien we in het oranje hoeveel kinderen vandaag naar school gaan op de 5 genoemde scholen. In het paars zien we de prognose en het valt op dat het aantal kinderen omhoog gaat. De groene lijn laat de capaciteit met de Driemaster zien. De rode lijn zonder de Driemaster. Het is duidelijk te zien dat als de Driemaster behouden blijft, dat iedereen naar een buurtschool kan. Maar als de Driemaster sluit, zal er voor ongeveer 150 kinderen geen plek meer zijn op hun buurtschool. Dit is natuurlijk niet in lijn met de afspraken zoals die gemaakt zijn tussen de gemeente en de scholenstichtingen, zoals beschreven in de evaluatie uit 2023 over de decentralisatie van onderwijs.

Grafiek 1

Uiteindelijk, om te beslissen over het openen of sluiten van een school, is het belangrijkste om vooruit te kijken en de zaken vanuit een breder perspectief te bekijken. In ons geval hoeveel nieuwe kinderen verwachten wij in de toekomst in een bepaald gebied? Daar gaat Marijn nu meer over vertellen. Zij kijkt daarbij naar alle basisscholen in en rondom het centrum. Zie de kaart.

Kaart:

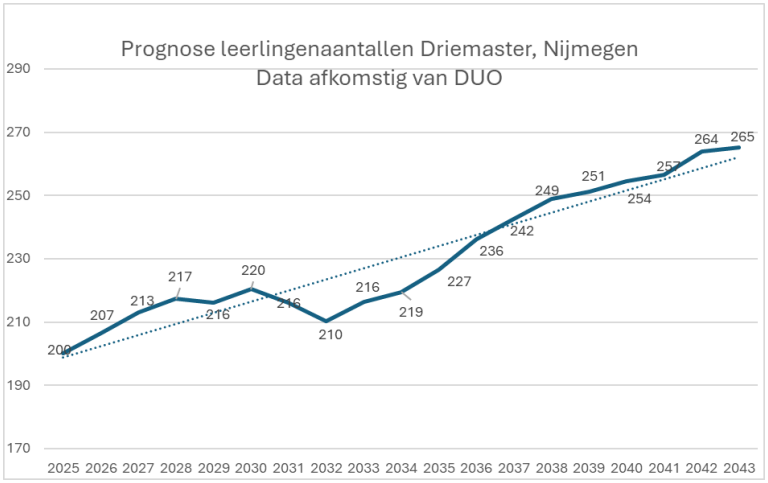

DEEL 2:

Over die toekomst zou ik het graag met u willen hebben. De bestuurder van de 15 St. Josephscholen heeft naar u, wethouder, en ons als ouders het beeld geschetst van leegloop in de wijk en teruglopende leerlingenaantallen. Hierbij lijkt de fout in de selectie te zitten. Kijkend naar Bottendaal dan zien we dat hier in de laatste 10 jaren minder baby's geboren worden en minder kinderen in de basisschoolleeftijd wonen. Maar laten we Bottendaal in een bredere context bekijken. Een substantieel deel, rond de 50% in 2023, van de Driemaster-kinderen komt van buiten Bottendaal. En in de nabije toekomst zal de capaciteit van de Driemaster, gezien de bevolkingsontwikkelingen in het gebied rondom Bottendaal en de gebiedsontwikkelingen bij het station, ontzettend hard nodig zijn.

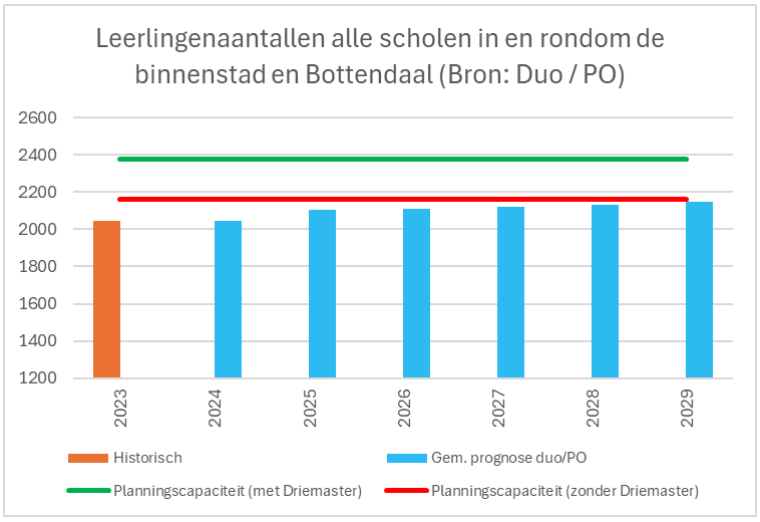
Daarvoor wil ik u eerst meenemen naar die gebiedsontwikkelingen, uit de prognosecijfers blijkt dat de leerlingenaantallen op de Driemaster de komende jaren zullen stijgen (Grafiek 2). Waarschijnlijk doordat alle omgevingsscholen behoorlijk vol zitten en er dus een spillover effect is naar de Driemaster in combinatie met de nieuwbouw bij het station.

Grafiek 2.

Bekijken we de trends over het grotere gebied, dan zien we een constante stijging (Grafiek 3). Die stijging bij de Driemaster en het bredere gebied zou onder andere verklaard kunnen worden door verschillende nieuwbouwprojecten: Koningsdaal, Metterswane, de Hezelpoort, Kops kwartier, Elzendal etc, waarbij zelfs nog onzeker is in hoeverre al deze nieuwbouwprojecten al in de projectie zijn meegenomen. De kans bestaat dat de werkelijke cijfers nog hoger uitvallen.

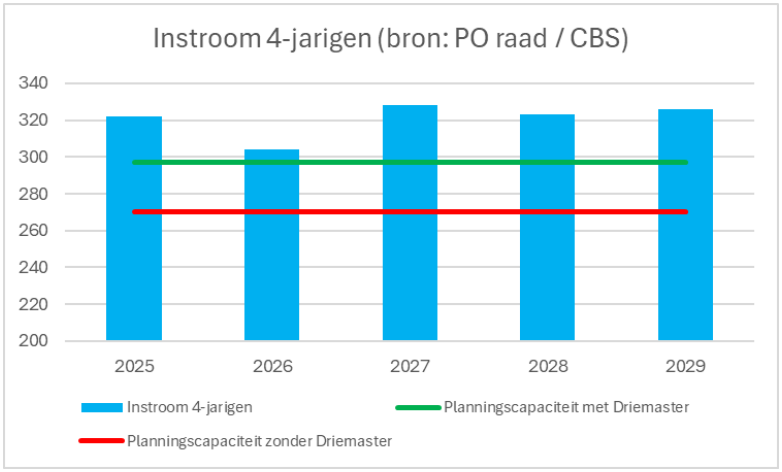
Grafiek 3.

Goed, zul je misschien denken. T/m 2029 kan het best zonder de Driemaster, want de leerlingenaantallen liggen nog onder de maximum capaciteit ook zonder de Driemaster (de rode lijn). Niets is echter minder waar, want instroom komt vanaf de voorkant, niet via de achterkant of vanuit het midden. Op Aquamarijn bijvoorbeeld zijn nog veel plekken vrij in de bovenbouw, maar die kun je niet vullen met nieuwe 4-jarigen. Daarnaast is door de corona babyboom de geanticipeerde stijging in kinderaantallen onder vrouwen van rond de 30, in plaats van rond de 20, eerder ingezet. Deze baby's worden in 2025 4 jaar en vanaf dat moment stromen de kleuterklassen alsmaar voller.

Dit zien we ook terugkomen in de instroomcijfers van de PO-raad / CBS (grafiek 4). Voor het gemak hebben we de capaciteitscijfers naast de verwachte instroomcijfers gelegd. We bekijken hier weer het gehele gebied rondom de binnenstad en Bottendaal. Wederom in het groen de capaciteit met de Driemaster en in het rood de capaciteitscijfers zonder de Driemaster. Hieruit blijkt dat niet op lange, maar al op zeer korte termijn serieuze problemen zullen ontstaan om leerlingen te plaatsen wanneer de Driemaster haar deuren sluit. Sterker nog, vanaf volgend schooljaar zal het al vrijwel onmogelijk worden voor alle 4-jarigen om in de buurt naar school te gaan. Daarbij is het ook belangrijk om te vermelden dat onderstaande prognose zeer betrouwbaar is. Deze kinderen zijn namelijk al geboren en wonen momenteel in de wijken in en rondom de binnenstad.

Grafiek 4:

Wij begrijpen heel goed dat de raad, wethouder Visser en waarschijnlijk ook wethouder Vergunst zich afvragen wat ze nu moeten geloven: zijn er 740 stoeltjes onbenut of is er zelfs een nieuwe school nodig? Wij verzoeken u dan ook vriendelijk doch dringend om zelf te onderzoeken hoe de demografische ontwikkeling en de scholensituatie in en rondom het centrum van Nijmegen nu echt in elkaar steekt.

Wethouder Visser gaf eerder aan dat de gemeente niet over schoolsluiting gaat. De vele nadelige gevolgen van de sluiting zijn echter wel iets wat de gemeente en haar inwoners aangaat. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt in het doordecentralisatieakkoord waaraan nu niet wordt voldaan. We vragen de wethouders en de raad hierin serieus hun rol te nemen. Meer concreet vragen we u daarom nogmaals om het proces rondom de schoolsluiting goed onder de loep te nemen en met de juiste prognoses over leerlingenaantallen in gesprek te gaan met de bestuurder van de St. Josephscholen.

EINDE, Q&A hier beneden:

Standaard vragen Q&A:
Q: Maar in die torenflats komen toch helemaal geen kinderen te wonen.
A: Rond het station worden de komende jaren tot 4000 nieuwe woonunits bijgebouwd. Ongeveer 1000 daarvan zijn gezinswoningen. Daar zullen waarschijnlijk ook kinderen komen wonen. De 65+ers die vanuit de gezinswoningen in de buurt de hoogbouw intrekken zullen eveneens ruimte maken voor nieuwe gezinnen met kinderen. Het is dus een heel realistisch scenario dat de hoogbouw voor honderden extra gezinnen in de stad zal zorgen.

Q: Als alle scholen vol zijn, waarom zitten er dan zo weinig kinderen op de Driemaster?
A: Dat is inderdaad een goede vraag. Wat wij als ouders geobserveerd hebben, is dat er bijna niks aan PR is gedaan. Ouders uit andere wijken weten meestal niet dat deze school bestaat. Daarnaast zijn er de afgelopen jaren 38 kinderen van school gegaan omdat de ouders ontevreden waren hoe het schoolbestuur met hun zorgen omging. Als laatste hebben we van meerdere ouders uit de wijk gehoord dat ze hun kind niet aangemeld hadden voor groep 1 door onduidelijkheid over de toekomst en weinig enthousiasme vanuit het bestuur.
Voorafgaande aan de aangekondigde sluiting is er geen kwalitatief onderzoek gedaan naar de oorzaken van de lage leerlingenstand. Als dat wel was gedaan en daar actie op was ondernomen, dan hadden we hier nu waarschijnlijk helemaal niet gezeten met zijn allen. Daarbij vermoeden wij dat maar weinig mensen in de omgeving de Driemaster als buurtschool in schoolwijzer zien.

Q: Hebben jullie het onderzoeksrapport inmiddels ontvangen?
A: Afgelopen vrijdag hebben we hiervan een samenvatting ontvangen. Het valt op dat er verouderde data gebruikt is die een negatiever beeld schetsen, terwijl recentere data al wel beschikbaar was toen het onderzoek startte. Daarnaast valt op dat er eigen prognoses zijn gemaakt door commerciële bedrijven, het rapport soms zelfs onwaarheden bevat mbt de opheffingsnorm en dat alternatieve scenario's niet serieus zijn onderzocht.
Eventueel nog wat voorbeelden:

- Het beschrijft onwaarheden over de opheffingsnorm en doet voorkomen of bekostiging at risk is, terwijl dat helemaal niet zo is.
- Het heeft oude data van DUO gebruikt terwijl nieuwe data al beschikbaar was ten tijde van het maken van het rapport. De nieuwe data heeft veel positievere prognoses. We vragen ons ten zeerste af waarom ze de oude data hebben genomen.
- Het heeft alleen naar de historische demografische ontwikkeling van Bottendaal gekeken. Niet naar de prognoses. En niet naar de wijken daarbuiten, terwijl 50% van de kinderen vanuit andere wijken komt en daar veel gebouwd wordt / gaat worden.
- De school doet net alsof er bijna geen kinderen gaan wonen in de duizenden nieuwe woningen en de kinderen die er wel gaan wonen nooit voor de Driemaster zouden kiezen, want de Graafseweg zou een "natuurlijke barrière" zijn. Hier slaan ze de plank natuurlijk volledig mis.
- Het originele rapport is overigens nooit met ons gedeeld. Het heeft 2 weken geduurd om een samenvatting te maken waarin zaken anders beschreven staan dan gepresenteerd tijdens de ouderavond. We vragen ons ten zeerste af waarom dat zo is.

Q: Het MR proces loopt toch? Waarom zitten jullie hier?
A: De MR doet momenteel haar werk hartstikke goed en is in gesprek met de bestuurder. Maar we merken uit alles dat de bestuurder erg in haar eigen verhaal blijft geloven, dat ze redeneert richting haar eigen doel. Zo veegt ze bijvoorbeeld de huidige cijfers van DUO van tafel als onrealistisch, maar gebruikt ze wel de oude gegevens van DUO en zouden die wel betrouwbaar zijn. We hebben dus weinig vertrouwen dat via deze formele route de zaak echt goed bekeken wordt. Omdat het belang van het behouden van de school veel verder gaat dan het zakelijke

belang van de stichting, de ouders en de kinderen vragen we nu breed aandacht, ook hier in de gemeenteraad.
Wat het extra urgent maakt, is dat wanneer het voorgenomen besluit wordt teruggetrokken, de school nog een wervingscampagne op moet zetten om nieuwe inschrijvingen voor 2025 te krijgen. Als dat niet goed wordt gedaan, krijgen we uiteindelijk een soort van selffulfilling prophecy.

Q: Jullie geven aan dat zo'n 50% van de kinderen op de Driemaster van buiten de wijk komen, die kunnen dan toch gewoon in hun eigen buurt naar school?
A: Ten eerste, de meeste kinderen komen uit het zojuist omschreven gebied waar de scholen steeds verder vol lopen. Ten tweede is dat niet wenselijk omdat veel ouders aangeven hun kinderen ook graag bij vriendjes en vriendinnetjes te willen laten blijven liever dan dat ze in eigen buurt naar school gaan.

Q: Hoe hebben jullie de maximale capaciteit bepaald?
A: Voor de absolute maximum capaciteit gaan we uit van maximaal 30 kinderen per jaarlaag. De meeste scholen hebben 8 groepen. Sommige scholen, zoals Aquamarijn, hebben ruimte voor 16 groepen. De lijnen die je ziet in de grafieken zijn echter de planningscapaciteit. Omdat er altijd ruimte moet zijn voor zittenblijvers, verhuizingen, schoolswitchers etc. houden wij een capaciteit aan van 90 % van de maximum capaciteit. Een andere reden daarvoor is dat sommige schooldirecteuren aangeven niet altijd 30 kinderen in de klas te willen hebben, afhankelijk van de persoonlijke aandacht die sommige kinderen nodig hebben. In de realiteit zien we dit ook gebeuren: zelf de populairste scholen hebben historisch gezien gem. 28-29 kinderen per klas, niet 30.